



Medlemsblad for Skien Historielag

Stiftet 19. mai 1932

Nr. 6 - 2011

Juleturen 2011

Turen går i år til **Nutheim Gjestgiveri i Flatdal, lørdag 10. desember**, et sted kjent for god mat i hyggelige lokaler og i nydelig natur.

Det blir start fra **Lietorget** kl. 10.00 i buss fra Magnus Reiser.

Vi regner med å ta en stopp på **Øvre Verket** på Ulefoss.

Fra Gvarv setter vi kursen mot Notodden, hvor det blir lunsjstopp – rundstykker og kaffe på **Brattrein Hotell**.

Turen går videre gjennom Heddal og til **Hjartdal kirke**, hvor vi får omvisning og orientering om et kapittel av bygdas historie.

Vi regner med å være på **Nutheim** i god tid for julemiddagen kl. 15.30.

Vi er lovet tradisjonell julemat -
Ribbe m/tilbehør
Multer m/hjemmelaget iskrem
Kaffe m/ småkaker (servert i salongen)

Alt er hjemmelaget av "kortreist" mat.
Stedet har alle rettigheter og anbefaler spesielt hjemmelaget øl (kr. 64,- pr. ½ l)

Avreise fra Nutheim ca. kl. 17.00.

Vi kjører gjennom Flatdal til Seljord og videre til Bø og Skien, og vi regner med å være i Skien i god tid før kl. 19.00.
(Som vanlig forbehold om mindre endringer i programmet).

Pris for alt dette er **kr. 700,-**, som betales i bussen. Vi har ikke mulighet for å ta kort, og vi ser gjerne at dere har "akkurat penger".

Påmelding innen **1. desember** til Thor Wølner Gundersen – 3552 2784 / 916 85 316,
eller til Ingrid Sørbo – 3553 8798 / 977 37 970.

Husk "først til mølla....."



VEL MØTT TIL HYGGELIG JULETUR !

Med vennlig hilsen
Styret

LEDEREN HAR ORDET

Midtveis i høstsemesteret kan vi se tilbake på to godt besøkte medlemsmøter – i september fikk vi høre om Telemarks kjente (og mindre kjente) polfarere, og i oktober fikk vi en god gjennomgang av Skiens byutvikling etter storbrannen i 1886. Jeg har lyst til å knytte et par kommentarer til hvert av emnene. Nå i Polaråret har altså Skien Historielag valgt å gi ut historien om den minst kjente av Telemarks polfarere, Skiens-mannen Halvardus Kristensen. Det er Eivind Blikstad som har skrevet boka, som er å få kjøpt på våre medlemsmøter til sterkt redusert pris (for medlemmene).

Eystein M. Andersens gjennomgang av Skiens byutvikling etter 1886 var meget interessant. Den nye murbyen Skien tålte sammenligning med verdensbyer som Paris og New York. Arkitekten Paul Due, utdannet ved Ecole des Beaux Arts i Paris, preget byens utseende med bygninger som f. eks. Festivitetten. Fra omkring 1915 kom nye tanker inn i arkitekturen, men vi var nok mange som ønsket at byen vår kunne gjenoppstå slik den var ved forrige århundreskifte.

Vi har tre arrangementer til denne høsten, først møtet den 22. november, der arkeolog Maria V. Solem skal fortelle om og vise bilder av de mange funn som er gjort rundt om i Telemark det siste året. Søndag 20. november blir det byvandring i Gråten med vår kasserer Tom Kjetil Olsen som guide. Her blir det mye god lokalhistorie. På vandringen blir det også avduking av "Blått skilt" på huset hvor Halvardus Kristensen bodde. Dernest inviterer vi til juletur den 10. desember. Igjen reiser vi til hjertet av Telemark, til Nutheim Gjestgiveri i Flatdal. Mer om denne ser dere annet sted i medlemsbladet. Turene våre virker å være populære, og jeg håper å se mange av dere på denne turen også! **VEL MØTT!**

Thor Wølner Gundersen



NOVEMBER-MØTET

Vi ønsker velkommen til høstens siste møte
TIRSDAG 22. NOVEMBER
KL. 1830 i Hauges Mindes lokaler.

Program:

Fylkesarkeolog Maria V. Solem vil kåsere om:

REGISTRERINGER I SOMMER OG HØST GJORT I TELEMARK

Gjennomgang av de rike funnene i Bamble,
Langangen og Øvre Telemark.

Beverting, entre kr. 100,-, utlodning.

BYVANDRING

søndag 20. november kl. 1300.

Fremmøte ved Kristianso.

Skien Historielag i samarbeid med Skien Kommune arrangerer byvandring i Gråten, der vil vi ta turen innom Halvardus Kristensens bolig, besøke kjente og ukjente plasser. Vi vil ta turen innom Elvestad Verksted og Gråten Motorbåtforening, historier fra tiden for over 100 år siden vil bli fortalt, og vi blir kjent med en flott sørlandsidyll midt i Skien.

Vi besøker altså stedet som vokste frem under Kjærringteigen, og som er kjent for mer enn Ola Glomstulen og stortingsmannen Sverre Løberg.

Her vil de gamle historiene stå i kø, og vi ser hvordan det er i dag. Noen språkbomber vil også bli fortalt, og stedet hadde besøk av fanter, sigøynere og verftarbeidere fra Farsund.

I tillegg ble Gråten sterkt påvirket og bygget opp på grunn av millitærleieren på Gråten-moen.

Under vandringen vil det bli avduket et "Minneskilt" på polfarer Halvardus Kristensens hjem.

Omviser er fra Skien Historielag Tom Kjetil Olsen.

Velkommen!



Jonassens bru

Eduard Otto Jonassen var født i Moss i 1823. I 1854 grunnla han Lundetangens Bryggeri, og i 2009 fikk gründeren en bru oppkalt etter seg – brua mellom Fartangen og Myren.

Jonassen var en aktiv og svært dyktig forretningsmann som har vært lite påaktet av byens historieskivere. Han kom hit til byen som ung mann i 1845, til Myhre & Plesners Brenneri på Lundetangen. I 1851 gikk brenneriet konkurs og firmaet Søren Munk & Co. kjøpte dette av boet. Kort tid senere solgte Søren Munch & Co anlegget til Jonassen, og i 1854 startet han med ølbrygging i det gamle brenneriet. En virksomhet som kom til å vare i 140 år - som en av byens største arbeidsplasser. Ingen annen industribedrift har hatt lenger levetid i Skien. Men Jonassen kom til å drive med langt mer enn ølbrygging. Han kom snart til å slå seg opp som en som også hadde andre kvaliteter. Snart var han blant byens mest formuende. Han ble snart en stor eiendomsbesitter, spesielt på Bakken og Fartangen-området. I 1866 døde byfogd Nicolai Benjamin Cappelen. Han eide store eiendommer, bl.a. Strømdal gård og Fartangen Teglverk. Av dødsboet kjøpte Jonassen et større område på Myren og på den andre siden av Falkumelven, Fartangen Teglverk. For å lette forbindelsene med sine virksomheter, fikk han i 1870-årene bygget en bru fra teglverkstomten til Myren. Brua ble kalt "Jonassen bro", i noen sammenheng også "Teglverksbroen". Brua fikk betydning for langt flere enn Jonassen, da bruforbindingene over Falkumelven den gangen var svært lite utbygd. Bl.a. kjøpte Skien Cellulosefabrikk seg inn som bruker, og bygde vei herfra til anlegget på Vadrette. Brua var i bruk til 1904-05, da den nye Falkumbroen stod ferdig. Da var den gamle trebrua til Jonassen i en slik forfatning at den ble revet.

I 2009 "gjenoppstod" "Jonassens bru", og en av byens viktigste gründere fikk sitt fortjente minnesmerke. I 2012 kommer boken om Lundetangens Bryggeris historie, og her vil Eduard Otto Jonassen få sin velfortjente plass.

Thorbjørn Wahlstrøm

Til medlemmene!

Av 442 enkeltmedlemmer/par har 116 ennå ikke betalt årets kontingent.

Medlemmer som er usikre på om de har betalt kontingenten, kan kontakte Rolf Flatebø, tlf 3553 5795 / 4733 4590 eller e-post: rolf@flatebo.no.

Ubetalt kontingent vil føre til at medlemskapet strykes ved årets slutt.



Styret

BReturadresse:
Arvid Hellstrøm
Eikornrødvn. 60
3713 SKIEN

JULEGAVETIPS

**Vi minner medlemmene om to særdeles interessante julegaver
som kan fåes kjøpt på våre møter:**

SKIENSBOKA

(Lokalhistorisk leksikon)

Redusert pris kr. 398,- (butikkpris kr. 498,-)

HALVARDUS KRISTENSEN SKIENS UKJENTE POLFARER

Byminner nr. 38

Redusert pris kr. 100,- (butikkpris kr. 180,-)

Skiens ordførere

I dette og senere nummer av "Brynet" vil vi presentere Skiens ordførere gjennom tidene. Stoffet ble produsert i forbindelse med arbeidet med Skiensboka, men av plasshensyn ble det meste liggende ubrukt. Formannsskapssekretær Harald Rasmussen har utarbeidet omtalene som fortjener å bli offentliggjort.

Myhre, Christopher (22.10.1795 - 24.10.1876) var kjøpmann / sagbrukseier, men drev også møllebruk, tobakksspinneri, trelastutskipning og senere brennevinbrenneri. I 1835 ble en avdeling av Norges Bank opprettet i Skien, og Myhre ble en av bankens første administratorer. Han var i samme år med på å grunnlegge Skiens Sparebank, og ble også innvalgt i bankens styre. Myhre sto i spissen for den lokale musikkforening, var stifter og leder av byens amatørorkester og spilte både violin, bratsj, fløyte og klarinett. Myhre ble valgt som Skiens første ordfører i mai 1837. Han var varaordfører i 1843, 1847-1848 og 1850.

Feilberg, Peter Fredrik (07.04.1800 – 05.08.1863) ble født i Tønsberg. Sønn av farver Jacob Feilberg. Han var utdannet farver, men gjorde sin største innsats ved å opprette eget trykkeri og utgi Skiens første avis; "Ugeblad for Skien, Skiensfjorden med Omegn" i 1830. Feilberg var dessuten bokhandler og underfogd. I egenskap av tegner og litograf var han en av initiativtakerne til Skien tegneskole som ble opprettet i 1832. Feilberg var medlem av byens første formannskap i 1837, ordfører 1838 – 1840 og varaordfører i 1840 og 1844. Han tok til orde for opprettelse av en sparebank i byen, og i 1835 ble Skiens Sparebank åpnet. Han fikk videre gjennomført opprettelsen av Skiens Haandverksforening i 1846 hvor han ble første formann.

Husk våre reviderte hjemmeside:
www.skienhistorielag.no